

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Der var i Danmark pr. 1. januar 1984 119.301 enlige kvinder og 18.557 enlige mænd med børn under 18 år.

Det er en kendsgerning, at enlige forsørgeres situation påkalder sig opmærksomhed, fordi mange af dem har vanskeligt ved at klare sig.

Der er behov for uddannelse og arbejde, der ikke imødekommes, store boligudgifter, problemer i forbindelse med børns sygdomme og med dyne-løfteri.

Talrige undersøgelser foretaget på foranledning af børnekommissionen, socialforskningsinstituttet, Mødrehjælpen af 1983 og Sammenslutningen af Sociale Udvalg dokumenterer, at de fleste enlige forsørgere har problemer på alle livets områder, og at disse problemer er større end andre grupper. Skal man hjælpe de enlige forsørgere, må der derfor gøres en samlet indsats for dem.

Ved enlig forsørger forstås en forsørger, der opfylder forudsætningerne for at få forhøjet og ekstra børnetilskud.

Bemærkninger til forslagets enkelte punkter

Ad 1 og 2

En forbedring af uddannelsesmulighederne for de enlige forsørgere er i de sidste par år flere gange blevet drøftet i folketinget (se bl.a. behandlingen af socialdemokratiets forslag til lov om ændring af lov om social bistand (§ 42), Folketingstidende 1983-84, forhandlingerne sp. 5902).

For så vidt burde bistandslovens § 42 ikke give anledning til tvivl, hvis man da holdt sig til den fortolkning, der rummes i socialreformkommissionens 2. betænkning nr. 664 af 1972, s. 59, pkt. 53. Heraf fremgår det klart, at det ikke var hensigten, at bistandsloven skulle stille dem ringere, der tidligere blev hjulpet gennem revalidering eller mødrehjælpen. Mødrehjælpen ydede op til bistandslovens ikrafttræden i 1976 uddannelseshjælp til enlige mødre med børn under 2 år. Det var tilstrækkeligt at være eneforsørger til at komme i betragtning til uddannelsesstøtte, idet der ikke blev stillet krav

om, at man skulle kunne påvise at være »særligt belastet«.

Imidlertid udviklede der sig den praksis, at socialforvaltningen kun hjalp enlige forsørgere til en uddannelse, hvis der kunne påvises at være helbredsmæssige grunde til det. Det er efter forslagsstillernes opfattelse klart uacceptabelt, for hensigten var jo oprindelig, at en uddannelse skulle sættes i værk, når blot den satte en enlig forsørger bedre i stand til at sørge for sig og sine.

Efter pres fra Mødrehjælpen af 1983 og flere af folketingets partier udsendte socialministeren en vejledning af 30. september 1983 om hjælp efter bistandslovens § 42 til enlige forsørgere. Det fremgår heraf, at en persons status som enlig forsørger ikke i sig selv berettiger til uddannelseshjælp. Vejledningen er end ikke nogen henstilling til kommunernes socialudvalg om at yde uddannelseshjælp til enlige forsørgere. Vejledningen henleder alene de sociale udvalgs opmærksomhed på de enlige forsørgeres forhold.

Det kan derfor heller ikke undre, at vejledningen ikke har fået nogen nævneværdig effekt.

Det er således fortsat forslagsstillernes indtryk, at § 42 bruges i alt for ringe omfang, samt at socialforvaltningerne ikke opfylder deres rådgivningsforpligtelse. Det er langtfra alle socialforvaltninger, der af sig selv gør deres klienter opmærksomme på, at de har mulighed for at få en uddannelse. Når forslagsstillerne ønsker at give alle enlige forsørgere mulighed for en uddannelse, sker det under indtryk af et arbejdsmarked, der ikke levner plads til den forudsætningsløse. I forbindelse med behandlingen af forslag til lov om ændring af lov om arbejdstilbud til ledige. (Uddannelsesydelse og iværksætterydelse til ledige over 25 år) (L. 109, 1984-85) er der af Nordjyllands amtskommune foretaget en undersøgelse af ønsker om uddannelses- og iværksætterydelse. Det fremgår af denne undersøgelse, at det store flertal ønsker en uddannelse (62 pct. af kvinderne, 45 pct. af mændene). Det fremgår lige så klart, at 20 pct. ønsker skoleuddannelse (8., 9. og 10. klasse). 58 pct. har nemlig maksimalt 9. klasse.